

onze dagelijkse standpunten in te kunnen nemen. Stel je voor dat je 's morgens bij het lezen van de krant een duidelijk standpunt hebt over het soortelijk gewicht van Kabouter Coveliers en het soortelijk gewicht van de tientallen doden deze week in het Congo-conflict, en terwijl zou je ook nog willen articuleren dat je fundamenteel-ontologisch-nog-niet-bent. Je krijgt geen standpunt meer over je lippen. Het is niet alleen praktischer om gesluierd mee te spelen in de komedie van versimpelingen, dat dagelijks fundamentalisme is zelfs de mogelijkhedenvoorwaarde voor een stellingname, voor een politieke keuze. In het dagelijks bestaan en in de politieke keuzes die daar ieder uur mee verbonden zijn, is het een slimmigheidje van de mens om als ongevederde vergissing zijn zijnsstatus te versluieren.

Maar het theater is van een andere orde. In het theater wil ik niet aan ons dagelijkse fundamentalisme deelnemen. Integendeel: theater is striptease, in het donker mag het gezegd worden: we zijn nog niet, de mens is degene die nog niet is. We zijn aan het komen. Dat is de genadeloze hoop van het theater. We zijn aan het komen. *Ziehier de erotiek van het theater. We zijn aan het komen. Explicit lyrics.* Ander expliciet taalgebruik over actuele maatschappelijke kwesties is me te platjes en te rapjes, te praecox schaaap. Je kan natuurlijk theater schaamteloos prostitueren om een gedachte of een standpunt kwijt te kunnen. Dat kan ook een vrolijke bezigheid zijn. Maar als we in het denken over politiek en theater een stap verder willen zetten, stel ik voor om de tijd te nemen om twee bejaarde, blaffende idee-fixen van de scène te jagen. Het idee-fixe STANDPUNT en het idee-fixe EXPLICIET. Van zodra het gaat over politiek theater komen die iedere keer heel de scène onderschijten, en je ziet niets meer behalve hun uitwerpselen.

Theater gaat voor mij net over zichtbaar maken. Het politieke van theater zit niet in de verkondiging van een standpunt. Er is een veel intiemere verbondenheid tussen theater en politiek. Er is een onherleidbare, maar ook een niet lokaliseerbare alliantie. Omdat het niet te vatten is hoe het kan dat een mens op zijn twee voeten voor andere kijkende mensen staat en louter door handig gebruik van het alfabet, zijn lichaam en enkele tekens een nieuwe wereld begint. De plaats van het intieme verbond tussen theater en politiek ligt niet tussen de muren van de schouwburg, maar in die nieuwe wereld die iedere avond begonnen wordt. Een wereld die bestaat uit een polyfonie van stemmen, een arena van gedachten, en die reëel wordt door de cocktail van lichaamssappen. Het theater wordt politiek als het goed nat komt te liggen, een sappig terrarium, een proefbodem waar maatschappelijke en existentiële tendensen die in de lucht hangen wortel kunnen schieten. Een kweekbodem voor thematische bacteriën, een bak waarin sociale en existentiële kwesties kunnen gisten, ontbinden en hun omgeving kunnen bevruchten. Zodat het

publiek niet gedegradeerd hoeft te worden tot standpuntslikker en ja- of nee-knikker, maar dat het kan rieken, geïnjecteerd worden, vergiftigd, genezen, geparfumeerd of besmet. Het theater wordt politiek als het bij het publiek organen bijkweekt. Organen die hen in staat stellen collectieve of singuliere neigingen gewaar te worden, te verwerken, uit te sproeien of organen die helpen om nieuwe, onvermoede mogelijkheden te baren.

Mijn persoonlijke stem als toneelschrijver heeft in deze praktijk geen enkel belang. Integendeel: zodra die de kop opsteekt heb ik gefaald. De toneelschrijver is niet meer dan een organisator van de scène. Dat heeft het ongemak een oneigentijdse praktijk te zijn. Het is de tegenovergestelde beweging als de steeds luider wordende hartekreet naar meer romantiek. We willen mythes, schoonheid en arcadische paradijzen, zowel in de kunst als in de politiek, in de hemel als hier op aarde. Het cliché van de romantische schrijver wil dat hij zijn stem ontwikkelt, dat hij zich langzaam ontdoet van vreemde invloeden en zijn eigen, authentieke stem wordt die een standpunt kan verkondigen. En zelfs als hij 'autonoom' weigert een standpunt te verkondigen, dan nóg hopen we op 'de politieke betekenis' van het weerklinken van een singuliere, authentieke stem. Authenticiteit en persoonlijkheid zijn tot op de dag van vandaag zwaargewichten in onze beoordeling van een kunstwerk.

Ik probeer net iedere keer onpersoonlijker te worden. Ik sta alleen maar in de weg. Ik ben me bewust van het gevaar van een cirkelbeweging: dat net het onpersoonlijk worden een persoonlijkheidskenmerk zou zijn, dat neem ik dan maar aan: De Buysser, gebuisd, akkoord, maar dan niet met een matige 49%, maar voluit 0, nul, zero, niets, als ik volledig ik word heb ik geen ik meer, ik word ik in het verlies van mezelf, in een doorgeefluik voor de voortdurende revolutie die het theater nog niet is.

De petitie tegen de subsidies voor het Vlaams Belang kan je ondertekenen op de volgende sites:

www.faysal.antifa.net

www.blokwatch.be

www.attac.be

www.vlaams-burgerinitiatief.be

www.mensenrechten.be

(intussen afgesloten, nvdr)

Deze bijdrage kwam tot stand naar aanleiding van een lezing tijdens de themaweek 'Wat is politiek denken?' in het STUK op 14 december 2004.